

M&T PRODUCTION

Turkulaiset laulajaveljekset Matti ja Teppo Ruohonen perustivat vuonna 1974 oman levy-yhtiön M&T Production. Teppo Ruohonen on nimennyt kaksi erityistä syytä oman levy-yhtiön perustamiseen. Toinen oli Jukka Kuoppamäen esimerkki. Kuoppamäki oli perustanut oman Satsanga-levy-yhtiönsä vuonna 1973. Toinen syy taas oli itsevarmuuden lisääntyminen lauluntekijänä sen jälkeen, kun Rauli Badding Somerjoki oli vuonna 1973 levyttänyt hitiksi Matin ja Tepon tekemän kappaleen Ja rokki soi.

M&T Production solmi aluksi jakelusopimuksen Love Recordsin kanssa. Love Records jakeli tuohon aikaan monia muitakin pienlevymerkkejä. M&T Productionin ensimmäinen julkaisu oli vuonna 1974 julkaistu lavastetulla hukkumiskuolemallaan tunnetuksi tulleen Salomonin rock-single Mentiin seslonkiin / Valvoin koko yön. M&T Productionin ensimmäinen pitkäsoittojulkaisu oli Matin ja Tepon vuonna 1975 ilmestynyt albumi Ota kiinni. Tämä veljesten järjestyksessä toinen pitkäsoitto ei ilmestyessään ollut valtaisa menestys, mutta myi kuitenkin myöhempien albumien menestyksen siivittämänä vuoteen 1983 mennessä kultalevyyn oikeutavat 25 000 kappaletta.

Vuosina 1975–1976 M&T Production julkaisi yhteensä kuusi lp-levyä. Kaksi niistä oli yhtiön jäljitelmähittisarjan Hittiparaatin julkaisuja, kaksi Seppo Ruohosen albumia ja kaksi Matin ja Tepon albumia. Suurimmaksi menestykseksi levyistä osoittautui Matin ja Tepon vuonna 1976 ilmestynyt albumi Cara Mia, jota myytiin yli 40 000 kappaletta.

Ensimmäisen myyntimenestyksen rohkaisemana M&T Production laajensi julkaisutoimintaansa. Vuonna 1977 M&T Production julkaisi iskelmätuotannon lisäksi Combination-yhtyeen Relax-albumin ja Kaamos-yhtyeen Deeds and Talks -albumin. Näihin kunnianhimoisiin rock-albumeihin satsattiin taloudellisesti paljon voimavaroja ja yhtiön vakavana pyrkimyksenä oli löytää levyille markkinoita myös Suomen rajojen ulkopuolelta. Kansainvälinen menestys jäi kuitenkin syntymättä eivätkä levyt tehneet kauppaansa Suomessakaan toivotulla tavalla. Myöhemmin Matti ja Teppo ovat kuvailleet tuon ajan julkaisukokeiluja raskaasti tappiollisiksi, joiden kuluja he joutuivat paikkaamaan omien menestyslevyjensä tuotoilla.

Tappiollisten rock-kokeilujen jälkeen M&T Production selkeytti julkaisulinjaansa, joka tarkoitti käytännössä keskittymistä lähes yksinomaan iskelmämusiikin tuottamiseen. Listame-

nestystä kertyikin päivän hittejä jäljitelmäversioina sisältävällä kokoelmalla Hittiparaati, joka oli heinä- ja elokuussa 1977 myyntilistoilla 7. sijalla. Listaliikkeiden ulkopuolelle keskittyneen kasettimyynnin vuoksi vastaavia julkaisuja ei liiemmin maamme myyntilistoilla nähty, vaikka ne nimenomaan kasetteina myivätkin monesti huimia määriä.

Jäljitelmä-äänitteet olivatkin M&T Productionin tuotannossa merkittävässä asemassa aina 1980-luvun puoliväliin saakka. Hittiparaatin ohella yhtiön toinen merkittävä julkaisusarja jäljitelmä-äänitteissä oli Jokamiehen suosikit.

Yksi 1970-luvun lopun M&T:n iskelmäkiinnityksistä oli Eero Aven, jonka debyyttialbumi Sirpaleet menestyi kohtuullisesti. Vuotta myöhemmin seurasi jatkoa albumilla Elämäntoveri, joka osoittautui kaupalliseksi menestykseksi. Albumista myönnettiin Avenille vuonna 1984 toistaiseksi hänen uransa ainoa kultalevy. Muita M&T Productionille 1970-luvulla albumeita levyttäneitä artisteja olivat muun muassa Markus, VP Lehto ja Vera Telenius. Suurempaa kaupallista menestystä näistä ei kuitenkaan muodostunut. Sen sijaan yhteistyö VP Lehdon kanssa osoittautui muuten hedelmälliseksi, sillä tulevina vuosina hän sävelsi ja sanoitti suuren joukon M&T Productionin eri artisteille tuottamista hiteistä.

Vera Teleniuksen levyn menestymättömyys harmitti myöhemmin erityisesti Matti Ruohosta. Kyseisen levyn heikko myynti kun oli syynä siihen, ettei M&T Production ollut myöhemmin kiinnostunut julkaisemaan Teleniuksen suurmenestykseksi muodostunutta Miljoonaa ruusua. Tämän mahdollisuuden ohittamista Ruohonen on kuvannut jälkiviisaasti levy-yhtiönsä suurimaksi virheeksi.

1980-luvun kultaiset vuodet

Yksi M&T Productionin 1970-luvun artistikiinnityksistä oli Lapin tyttö Tarja Ylitalo, jolta yhtiö julkaisi ensimmäisen singlen vuonna 1978. Se ei vielä suurempaa huomiota saavuttanut, mutta seuraavana vuonna julkaistu Kerrasta poikki, jolla Ylitalo pyrki Syksyn Säveleen, sen sijaan löysi yleisönsä. Kerrasta poikki -single nousi keväällä 1980 myyntilistoille ja käynnisti artistin levymyynnin menestyskauden. Vuosina 1980–1983 M&T Production tuotti neljä Tarja Ylitalon pitkäsoittolevyä, joista kolme ensimmäistä myi yli 50 000 kappaletta timanttilevyrajan

ja neljäskin yli 25 000 kappaleen kultalevyrajan. Vuosina 1985 ja 1988 M&T Production julkaisi Tarja Ylitalolta vielä kaksi pitkäsoittolevyä, jotka eivät kuitenkaan enää yltäneet samanlaiseen menestykseen.

Toinen vuonna 1980 M&T Productionille debyyttialbuminsa tehnyt menestysartisti on Mika Sundqvist, jonka albumi Moottoripyörä on moottoripyörä myi hyvin. Vuonna 1982 Mika Sundqvist esiintyi Syksyn Sävel -kilpailussa kappaleella Hormoonihiiret. Humoristinen esitys voitti kilpailun ja menestyskappaleen mukaan nimetty albumi myi yli 25 000 kappaleen kultalevyrajan.

1980-luvun ensimmäinen Matti ja Teppo -albumi näki päivänvalon vuonna 1981. Et voi tulla rajan taa oli vuoden suuri levymenestys ja albumia myytiin yli 120 000 kappaletta. Tätä seuranneet pitkäsoitot, vuoden 1982 Pidä itsestäsi huolta (115 000 kappaletta) ja vuoden 1983 Minuun voit luottaa (85 000 kappaletta) ylittivät kirkkaasti timanttilevyrajan.

Iskelmän kriisi ja rockin nousu

1980-luvun puolivälin lähestyessä suomalainen iskelmä ajautui kaupalliseen kriisiin, joka heijastui myös M&T Productionin tuotantoon. Matti, Teppo ja Seppo Ruohosen vuonna 1984 julkaistu yhteisalbumi jäi huomattavasti edeltäjiään vähemmällä huomiolla ja myyntikehityssuunta näkyi muidenkin yhtiön artistien levyjen menekissä. Yrittämisen puutteesta iskelmän kriisi ei M&T Productionin kohdalla ainakaan johtunut, sillä yhtiö kiinnitti vuosikymmenen puolivälissä joukon tunnettuja artisteja talliinsa. Pitkäsoittolevyjä yhtiölle näihin aikoihin tekivät uusina artisteina muun muassa Danny, Robin, Timo Tervo, Matti Esko ja Jonna Tervomaa.

Iskelmän sijaan suurin kaupallinen kysyntä kohdistui 1980-luvun puolivälissä suomirockiin. Muuttunut markkinatilanne sai myös M&T Productionin kiinnostumaan uudelleen rockin tuottamisesta. M&T Production perusti 1985 rock- ja pop-musiikkia varten oman alamerkin Lighthouse, jonka nimekkäin artisti oli Bogart Co. Yhtyeen samana vuonna julkaistu albumi Dance Station myi yli kultalevyrajan ja seuraavan vuoden albumi Only Lonely ylitti myynnissään peräti 50 000 kappaleen timanttilevyrajan. Menestys ei kuitenkaan tullut helpolla ja ilman raskaita satsauksia. Kuvaavaa on se, että viimeksi mainitusta Englannissa ja Ruotsissa äänitetystä albu-

mista levy-yhtiö päästi huimista myyntilukemista huolimatta vain niukasti plussalle.

Kaikkiaan Lighthouse julkaisi vuosina 1985–1988 toistakymmentä pitkäsoittolevyä sekä reilu neljäkymmentä singleä. Levymerkille levyttäneistä artisteista mainittakoon Bogart Co:n lisäksi T.T. Oksala, Pepe Le Moko, Garbo, Päät ja Annica.

Rockista löytyi vastaus myös Matin ja Tepon oman uran suosiosuunnan muuttamiseen ylöspäin. Vuonna 1986 veljespari levytti rock-iskelmän Kaiken takana on nainen, joka käänsi heidän suosionsa uuteen nousuun. Vuonna 1986 julkaistu uuden hitin sisältänyt albumi Matti & Teppo myi yli 36 000 kappaletta. Vuonna 1985 julkaistu Parhaat 1 -kokoelman kokonaisymyynti nousi 90 000 kappaleeseen. Vuonna 1987 julkaistu jatko-osa Parhaat 2 sekä veljesten seuraava albumi '87 myivät molemmat yli 25 000 kappaleen kultalevyrajan.

M&T Productionin vuoden 1987 toinen suuri menestys oli Matti Esko, joka parinkymmenen vuoden ahkeran levyttämisen jälkeen teki viimein todellisen läpimurtonsa Rekkamies-hitillä. Kappaleen mukaan nimettyä albumia myytiin 55 000 kappaletta. Samoihin aikoihin yhtiön uusista kiinnityksistä Finlandersin ja Ari Klemin urat etenivät myötätuulessa.

Vuoden 1988 loppupuolelle tultaessa puolitoista vuosikymmentä toiminut M&T Production oli julkaissut toista sataa lp-levyä, joista yli kaksikymmentä ylitti myynnissä kultalevyrajan. Lisäksi yhtiön katalogiin kuului suuri joukko kasetti- ja singlejulkaisuja. Yhtiön markkinaosuus ÄKT:n jäsenyritysten kotimaisten levyjen myynnistä oli vakiintunut yli kymmeneen prosenttiin. Parhaimmillaan sen markkinaosuus oli lähes neljätoista prosenttia.

Vahvasta back-katalogista, hyvästä markkina-asetuksesta ja edustavasta artistikunnasta huolimatta Matti ja Teppo kokivat levy-yhtiön toiminnan jatkamisen entisessä laajuudessaan liian raskaana ja keikkailua rajoittavana taakkana. Niinpä he päättivät keskittyä oman musiikkiuransa eteenpäin viemiseen ja levy-yhtiö- sekä kustannustoiminnan myymiseen. Vuonna 1988 Ruohoset myivät M&T Productionin äänite- ja kustannuskatalogin Finnlevylle. Tämän jälkeen vanhan levymerkin julkaisutoiminta lopetettiin ja artistit solmivat levytyssopimuksen muiden levy-yhtiöiden kanssa. Pian levy-yhtiökaupan jälkeen Matti ja Teppo jatkoivat levy-yhtiötoimintaa puhtaalta pöydältä nimellä MTR Music. Uuden levy-yhtiön toiminta käynnistyi sekä veljesten oman että pienimuotoisesti muiden artistien tuotannon julkaisemisen merkeissä. Muutaman

vuoden jälkeen ulkopuolisten artistien levyjen tuotanto loppui käytännössä kokonaan ja MTR Musicin julkaisutoiminta keskittyi Matin ja Tepon omaan tuotantoon.

Kirjoittaja: Juha Rantala